

Yttrande över Sametingets rapport Samiskt språkcentrums utvecklingsmöjligheter för att främja fler samiska språk (Ku2019/00736/CSM)

Sammanfattning

Sametingets rapport är en redovisning av regeringsuppdraget att utreda formerna för hur Samiskt språkcentrums verksamhet kan utvecklas för att främja fler samiska varieteter (Ku2018/01453/DISK). I rapporten föreslås att två nya språkcentrum inrättas inom nord- och lule/pitesamiskt område, ett i Giron/Kiruna och ett i Jåhkâmáhkke/Jokkmokk. Vidare föreslår Sametinget i rapporten att kommunerna inom det samiska förvaltningsområdet åläggs att arbeta mer aktivt för att revitalisera samiska språken och då involvera samiska barns undervisning i samiska språken.

Skolverket välkomnar och tillstyrker utredningens förslag om nya språkcentrum inom nord- och lule/pitesamiskt område med placering i Giron/Kiruna och Jåhkâmáhkke/Jokkmokk. Skolverket har inga synpunkter på rapportens förslag att ålägga kommuner i det samiska förvaltningsområdet ett mer aktivt revitaliseringsarbete med samiskan men lämnar kommentarer till förslaget i fråga. Skolverket lämnar därutöver kommentarer till andra delar i förslaget enligt det följande.

Huvudman

Skolverket har inga synpunkter på det föreslagna huvudmannskapet. Sametinget ska enligt Sametingslagen (1992:1443) bedriva det samiska språkarbetet och är huvudman för de befintliga samiska språkcentra.

Organisation och bemanning

Skolverket tillstyrker den föreslagna organisationen med fem tjänster med inriktning språkkonsulenter men vill lämna synpunkter på den föreslagna kompetensen. Som nödvändig kompetens föreslås akademiska studier i ämnet samiska och samisk kulturkompetens utöver annan akademisk utbildning. Skolverket menar att det även bör anges att språkcentrum ska ha tillgång till personal med kunskap om och erfarenhet av språkligt revitaliseringsarbete.

Uppdrag

Skolverket vill framföra att samiska språkcentrums uppdrag kan preciseras med perspektivet efterfrågan av språket i samhället. Bland annat mot bakgrund av den förstärkta lagstiftningen på området förskola och äldrevård på nationella minoritetsspråk kommer behovet av samisk språkkompetens inom olika yrkeskategorier sannolikt att öka. Språkcentrums uppdrag skulle därför kunna utökas och preciseras till att även nå ut bredare till olika aktörer och klargöra behovet av samisk språkkompetens inom de områden som berörs av den stärkta rättighetslagstiftningen.

Skolverket anser även att Samiskt språkcentrum kan ges i uppdrag att i samverkan med övriga språkcentrum för nationella minoritetsspråk samla in, dokumentera och förmedla kunskaper, goda exempel och erfarenheter av språkrevitalisering. Uppföljning och dokumentation liksom utbyte av idéer och erfarenheter är framgångsfaktorer i revitaliseringsarbetet och ansluter också till de uppdrag som ISOF i delrapporten Språkcentrum för nationella minoritetsspråk (2019) föreslår för språkcentrum för finska och meänkieli.

Budget och finansiering

I uppdraget ingår att göra kostnadsberäkningar och konsekvensanalyser av myndighetens förslag, inklusive personella konsekvenser (Ku2018/01453/DISK). Skolverket har inga synpunkter på kostnadsberäkningarna i sig men vill fästa uppmärksamhet på att finansiella konsekvenser saknas i konsekvensanalysen.

Ytterligare utveckling för att revitalisera samiska språken

Skolverket delar rapportens syn på att ett aktivt arbete med undervisning i förskolor och skolor är en framgångsfaktor i revitaliseringsarbetet och har inga synpunkter på rapportens förslag att ålägga kommuner i det samiska förvaltningsområdet att arbeta mer aktivt för att revitalisera samiska språken och då involvera samiska barns undervisning i samiska språken.

Skolverket bedömer att skollagen (2010:800) och lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är tydlig i dessa avseenden och att det inte finns anledning att skärpa regleringen ytterligare. Mot bakgrund av uppföljningsmyndigheternas rapporter kan det däremot finnas anledning att stödja kommuner i förvaltningsområdena i deras arbete med att realisera lagstiftningen.

Skolverket vill också peka på att utökade skyldigheter för kommuner i det samiska förvaltningsområdet kan medföra krav på ekonomisk kompensation utöver det statsbidrag som kommunerna får i enlighet med förordning (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och som ska kompensera för de merkostnader som uppkommer med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

På Skolverkets vägnar

Kjell Hedwall
Avdelningschef

Gunnar Stenberg
Undervisningsråd